

Keskiajan Vehkalahti

Kim Sjöströmin kommentti tapahtuman tiedotteeseen:

Kun tämä tapahtuma juhlistaa tiedotteensa mukaan:

"690 vuotta sitten, vuonna 1336, Viipurin linnan päällikkö antoi Tallinnan kauppiaille oikeuden käydä kauppaa Viipurissa, Vehkalahdella ja Virolahdella."

niin todellisuudessa silloin on tapahtunut seuraavaa:

Vehkalahden seudulta toki siihenkin saakka oli käyty Itämerellä kauppaa. Muun muassa Tallinnan porvareiden ja muiden hansakauppiaiden kanssa. Mutta Vehkalahdella silloin sijainnut kauppala, Nevitton kauppapaikka, Kaarniemenlahden pohjukassa ei ollut Viipurin lääninherran otteessa. Nevitton kauppapaikka oli vanhempi kuin Ruotsin valta alueella. Nevitton kauppapaikan asukkaina, oli suomenkieliset hämäläiset kauppa-agentit Tavastilassa ja Saksalan kylään asettuneet 'kauppasaksat' eli ala-saksalaiset tai muuten saksalaismieliset kauppiat; ja Nevitton kauppalaä käytännössä hallitsivat.

Siksi Viipurin lääninherra, ritari Petteri Joninpoika Haak, halusi lopettaa kaupankäynnin Nevitossa ja perustaa uuden kauppapaikan Vehkalahdelle. Uusi kauppapaikka perustettiin 1336 Vehkajoen suualueelle, keskelle ruotsinkielistä maahanmuuttaja-asutusta: etenkin Bambölen kylän ranta-alueille. Viipurin lääninherra myös asetti siihen paikkaan tulliasemansa. Ja ilmeisesti suojeli kyseistä lahtea lahden molemmin puolin rantaan perustamallaan valvontapaikoilla: Vilniemi ja Hillonniemi.

Ruotsinkielinen väestö on ollut uskollisempaa Viipurin lääninherralle ja Ruotsin vallalle.

1336 kirje ei itse asiassa ole suoraan pelkkä oikeus käydä kauppaa Vehkalahdella. Tallinnan kauppiathan olivat siihenkin saakka saaneet käydä kauppaa Nevitossa. Vaan se 1336 kirje on suojeluskirje, jolla Viipurin lääninherra takasi suojeluksensa niille Tallinnan kauppiaille, jotka siirtyvät käymään kauppaansa Vehkajoen suualueella (ja maksamaan Viipurin lääninherran perimät tullit).

1336 suojeluskirjeen rivien välistä näkyy, että Nevitossa asioiville kauppiaille ei Viipurin lääninherra taannut suojelustaan. Vaan oikeastaan 1336 kirje on luettavissa niin päin että lääninherran laivat saattavat, luvattomilta kauppiailta suuret tullit periäkseen, merirosvota Suomenlahdella näiden laivoja, niin että lastin arvosta ei kenties mitään jää kauppiaille jäljelle. Lääninherra tukahdutti Neviton kaupankäynnin 1336 alkaen.